

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 355/05-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. decembra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť I. K. K., bytom B., v ktorej namieta porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 1 C 238/01, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. K. **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. augusta 2005 doručená sťažnosť I. K. K., bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namieta porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 C 238/01.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal na okresnom súde žalobu proti O. v B. (ďalej len „žalovaný“) „o prevod vlastníctva k bytu“ na sťažovateľa a „o vyporiadanie z toho plynúcich majetkových nárokov“.

Okresný súd sťažovateľa v tejto veci podaním zo 4. apríla 2005 vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie vo výške 1 000 Sk. Sťažovateľ na túto výzvu reagoval podaním z 10. apríla 2005, v ktorom súdu oznámil, že uvedenú pohľadávku plne uznáva a že si svoj záväzok mieni v dohľadnej dobe aj splniť.

Podaním č. k. 1 C 238/01-63 zo 4. júla 2005 okresný súd sťažovateľovi oznámil, že jeho uznesením z 15. apríla 2005, ktoré nadobudlo právoplatnosť 11. mája 2005, bolo odvolacie konanie v predmetnej veci zastavené, a preto mu súdny poplatok medzitým zaplatený na účet súdu bude vrátený.

Sťažovateľ podaním zo 17. júla 2005 okresnému súdu oznámil, že sa proti uzneseniu o zastavení konania nemohol odvolať a ani ho dokonca v zákonnej lehote prevziať, pretože v čase od 20. apríla 2005 do 18. mája 2005 bol hospitalizovaný mimo miesta svojho trvalého pobytu, čo súdu preukázal aj zaslaným lekársym potvrdením. V uvedenom podaní súčasne okresný súd požiadal o opakované doručenie predmetného uznesenia a pokračovanie v konaní.

Dňa 16. augusta 2005 sa sťažovateľ v učtárni okresného súdu dozvedel, že vo veci konajúci sudca nechal už pokynom zodpovednej pracovníčke učtárne okresného súdu zaplatený súdny poplatok vrátiť. Sťažovateľ súdny poplatok odmieta prevziať, lebo je presvedčený, že okresný súd tieto jeho „nároky a právo na ne z tohto súdneho sporu, chce cieľavedome prekaziť a takýmto tendenčným a svojvoľným spôsobom“ mu ich nepriznať.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti požiadal taktiež o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ako náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 50 000 Sk, ktorú odôvodnil dĺžkou zbytočných prietahov v predmetnom konaní a postupom súdu v tejto veci.

Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom rozhodne:

„1.) Vyslovuje, že základné a ľudské práva I. K. K. podľa ods. 1), čl. 46 Ústavy SR a ods. 1), čl. 6 Európskeho dohovoru o ich ochrane postupom Okresného súdu v Bardejove v konaní vedenom u neho pod č. k. 1 C 238/01 porušené boli.

2.) Prikazuje Okresnému súdu v Bardejove v právnej veci pod č. k. 1 C 238/01 konať ďalej.

3.) Priznáva I. K. K. primerané finančné zadostučinenie vo výške 40 tis. Sk (slovom štyridsaťtisíc korún slovenských), ktoré je mu povinný Okresný súd v Bardejove uhradiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4.) Ukladá Okresnému súdu v Bardejove uhradiť vzniklé trovy tohto konania na označený účet právneho zástupcu sťažovateľa, a to do 15-tich dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

V rámci svojej sťažnosti sťažovateľ taktiež požiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu v uvedenej veci a v jej závere uviedol, že primerané finančné zadostučinenie požaduje ako „nemajetkovú ujmu za odopretie spravodlivosti a vedome zbavovanie sa tejto kauzy zo strany bardejovského súdu, teda za jeho zámer, aby sa v konaní o tejto veci ďalej nepokračovalo“.

Okresný súd sa podaním č. Spr. 730/05 z 25. októbra 2005 na základe výzvy ústavného súdu k predmetnej veci vyjadril prostredníctvom svojho predsedu. Vo svojom vyjadrení predseda okresného súdu podal chronologický prehľad priebehu konania v predmetnej veci a následne v jeho závere uviedol: „Vychádzajúc z uvedeného nie je možné akceptovať tvrdenie sťažovateľa, že postupom súdu po tom, čo podal odvolanie proti uzneseniu tohto súdu zo dňa 16. 3. 2004 č. k. 1 C 238/01-30, došlo k porušeniu jeho základného práva v zmysle článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Postup súdu, pokiaľ sťažovateľ bol vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku, treba považovať za legálny, lebo je v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v platnom znení, najmä v súlade s ustanovením § 5 ods. 1 písm. a) citovaného zákona.

Za legálny treba považovať aj následný postup súdu, pokiaľ sťažovateľovi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov, keď na jeho strane nezistil podmienky v zmysle § 138 ods. 1 O. s. p. Je treba dodať, že k zhodnému záveru dospel aj odvolací súd. Ak napriek tomu sťažovateľ súdny poplatok v dodatočne určenej lehote za podané odvolanie nezaplatil, súd v súlade s ustanovením § 10 ods. 1 už citovaného zákona vo vtedy platnom znení, odvolacie konanie zastavil. Po zistení, že neboli splnené podmienky náhradného doručenia v zmysle § 47 ods. 2 O. s. p., bolo nariadené opätovné doručenie uznesenia o zastavení konania sťažovateľovi a tým daná možnosť jednak zo strany sťažovateľa využiť opravný prostriedok i splniť poplatkovú povinnosť v zmysle § 10 ods. 3 už citovaného zákona, čo sťažovateľ využil.

Z uvedených dôvodov navrhujem, aby Ústavný súd SR sťažnosť sťažovateľa I. K. K. ako zrejme bezdôvodnú odmietol.“

II.

Z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci.

Sťažovateľ podal 19. marca 2001 na okresnom súde žalobu o určenie vlastníckeho práva k bytu proti žalovanému. Okresný súd v uvedenej veci na pojednávaní konanom 16. marca 2004 v neprítomnosti účastníkov konania vyhlásil uznesenie č. k. 1 C 238/01-28, ktorým pripustil zmenu návrhu, a následne ďalším uznesením č. k. 1 C 238/01-30 konanie vo veci zastavil, pričom nárok sťažovateľa na zaplatenie 300 000 Sk vylúčil na samostatné konanie.

Sťažovateľ podal 7. mája 2004 proti uzneseniu č. k. 1 C 238/01-30 zo 16. marca 2004 odvolanie. Zákonný sudca nechal pokynom z 12. mája 2004 zaslať podané odvolanie žalovanému a súčasne vyzvať sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie v lehote 3 dní od doručenia výzvy pod následkom zastavenia konania. Sťažovateľ reagoval na výzvu okresného súdu podaním doručeným 25. mája 2004, ktorým ho požiadal o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

Vo veci konajúci sudca pokynom z 27. mája 2004 vyzval sťažovateľa, aby mu v lehote 3 dní predložil dôkaz o výške svojho i manželkinho príjmu, ako aj dôkaz o výške pravidelných mesačných výdavkov. Sťažovateľ reagoval na výzvu okresného súdu z 27. mája 2004 podaním doručeným súdu 15. júna 2004.

Uznesením č. k. 1 C 238/01-49 z 18. júna 2004 okresný súd sťažovateľovi oslobodenie od platenia súdnych poplatkov nepriznal. Sťažovateľ sa proti tomuto uzneseniu odvolal podaním doručeným 12. júla 2004. Vo veci konajúci sudca nechal pokynom zo 16. júla 2004 vyhotoviť predkladáciu správu pre krajský súd. Krajský súd svojím uznesením č. k. 2 Co 160/04-53 z 9. februára 2005 potvrdil uznesenie okresného súdu z 18. júna 2004. Vo veci konajúci sudca nechal pokynom z 24. februára 2005 doručiť uvedené uznesenie sťažovateľovi.

Zákonný sudca nechal pokynom z 5. apríla 2005 opätovne vyzvať sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie v lehote 3 dní pod následkom zastavenia odvolacieho konania. Podaním z 10. apríla 2005 sťažovateľ okresnému súdu oznámil, že jeho pohľadávku voči nemu uznáva, avšak „*pre momentálnu finančnú indispozíciu*“ ju nemôže zaplatiť.

Okresný súd uznesením č. k. 1 C 238/01-58 z 15. apríla 2005 odvolacie konanie v uvedenej veci zastavil. Zásielka s týmto uznesením sa okresnému súdu vrátila späť 11. mája 2005 s poznámkou „*adresát si zásielku neprevzal v odbernej lehote*“.

Sťažovateľ podľa záznamu o zložení z 28. júna 2005 zložil 23. júna 2005 na účet súdu sumu 200 Sk. Listom zo 4. júla 2005 okresný súd sťažovateľovi oznámil, že odvolacie konanie v uvedenej veci bolo pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavené uznesením z 15. apríla 2005, ktoré nadobudlo právoplatnosť 11. mája 2005 a z tohto dôvodu bude aj suma 200 Sk zložená na účet súdu sťažovateľovi vrátená. Sťažovateľ na toto oznámenie súdu reagoval podaním doručeným 18. júla 2005, v ktorom okresnému súdu okrem iného oznámil, že v čase od 20. apríla 2005 do 18. mája 2005 bol hospitalizovaný mimo miesta svojho trvalého pobytu, na dôkaz čoho priložil lekárske potvrdenie.

Podľa záznamu o zložení z 20. júla 2005 bola na účet súdu sťažovateľom 14. júla 2005 zložená čiastka 200 Sk.

Pokynom z 24. augusta 2005 nechal vo veci konajúci sudca opätovne sťažovateľovi doručiť uznesenie okresného súdu z 15. apríla 2005, proti ktorému sa sťažovateľ následne podaním doručeným 30. augusta 2005 odvolal.

III.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa môže každý domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že jej predmetom je namietané porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 C 238/01.

Podľa zistenia ústavného súdu zo spisového materiálu v uvedenej veci vyplýva, že zásielka s uznesením z 15. apríla 2005 bola okresnému súdu vrátená späť 11. mája 2005 s poznámkou „*adresát si zásielku neprevzal v odbernej lehote*“.

Podľa § 47 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Okresný súd sa až z podania sťažovateľa doručeného 18. júla 2005 dozvedel, že tento bol v čase od 20. apríla 2005 do 18. mája 2005, t. j. v čase doručovania uznesenia z 15. apríla 2005, hospitalizovaný mimo miesta svojho trvalého pobytu.

S ohľadom na uvedené možno teda konštatovať, že v preskúvanom prípade nedošlo k platnému doručeniu uznesenia z 15. apríla 2005, pretože sťažovateľ preukázal, že sa v čase doručovania tejto písomnosti v mieste svojho trvalého pobytu nenachádzal, t. j. že

nebol splnený jeden z predpokladov platného náhradného doručenia v zmysle § 47 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že predpokladom pre záver o porušení práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní o veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku (mutatis mutandis I. ÚS 148/03).

Podľa zistenia ústavného súdu pokynom z 24. augusta 2005 nechal vo veci konajúci sudca opätovne sťažovateľovi doručiť uznesenie okresného súdu z 15. apríla 2005, proti ktorému sa sťažovateľ 30. augusta 2005 odvolal.

Z vyššie uvedených skutočností teda vyplýva, že zásah do sťažovateľových práv bol postupom okresného súdu v predmetnom konaní odstránený, a preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú a vzhľadom na túto skutočnosť bolo už ďalej bezpredmetné rozhodovať o sťažovateľovej žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2005